

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОБЛІК ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ"**

**для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
денної форми навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку.
Протокол № 6 від 20.12.2013 р.

Укладачі: Маляревський Ю. Д.

Пасенко Н. С.

Горяєва М. С.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Облік за видами економічної діяльності" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання / укл. Ю. Д. Маляревський, Н. С. Пасенко, М. С. Горяєва. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 74 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Наведено плани лекцій, практичних занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), методичні рекомендації щодо оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни, рекомендовану літературу.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання.

Вступ

Бухгалтерський облік займає одне з провідних місць у системі управління. Він відображає реальні процеси виробництва, обігу, розподілу і споживання та є інформаційною базою для характеристики фінансового стану підприємства й планування його діяльності. За допомогою облікової інформації можна оптимально використовувати наявні ресурси, контролювати поточну діяльність підприємства, планувати його стратегію й тактику, усувати суб'єктивність під час прийняття рішень, прогнозувати показники розвитку підприємства та виявляти резерви підвищення ефективності виробництва.

Система бухгалтерського обліку надає повну, точну й достовірну інформацію для прийняття виважених управлінських рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

Для побудови ефективної системи обліку бухгалтер повинен добре знати організацію й методику ведення бухгалтерського обліку, правила оподаткування господарських операцій відповідно до діючого законодавства з урахуванням специфіки діяльності підприємств різних галузей господарювання.

В сучасних умовах господарювання в Україні, крім промисловості, розвиваються такі види економічної діяльності як торгівля, сільське господарство, автотранспорт та будівництво. Виходячи з того, що облік є інформаційною базою для аналізу та планування діяльності підприємства, а також прийняття виважених управлінських рішень з розвитку діяльності підприємств, необхідно вміти чітко та правильно організувати належну систему обліку на цих суб'єктах господарювання. Тому студентам для поглиблення компетентностей у галузі обліку необхідно вивчення обліку за видами економічної діяльності.

Навчальна дисципліна "Облік за видами економічної діяльності" є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	за вибором
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030509 "Облік і аудит"	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		3-й
Загальна кількість годин – 144		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4,47	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		34 год
		Практичні заняття
		34 год
		Самостійна робота
		76 год
		Вид контролю
		Диференційний залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин на дисципліну становить 52,7 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань і навичок щодо особливостей ведення обліку та складання звітності у торгівлі, сільському господарстві, автотранспорті та будівництві.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння основних принципів та особливостей ведення обліку активів, капіталу, зобов'язань та складати звітність на підприємствах торгівлі, сільського господарства, будівництва та в автотранспортних організаціях;

оволодіння навичками самостійного відображення в обліку операцій на підприємствах торгівлі, сільського господарства, будівництва та в автотранспортних організаціях.

Об'єктом навчальної дисципліни є система організації обліку та операції, які відбуваються на підприємствах торгівлі, сільського господарства, будівництва та в автотранспортних організаціях.

Предметом навчальної дисципліни є особливості організації та введення обліку та складання звітності підприємств різних видів економічної діяльності.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. З метою кращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знання і навички з таких навчальних дисциплін як політекономія, мікроекономіка, економіка підприємства, фінанси, статистика, бухгалтерський облік. Знання цих дисциплін та сформовані навички при їх вивченні дають студентам можливість отримати теоретичні основи обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва, а також сформувати вміння та навички практичної діяльності.

Поряд з навчальною дисципліною "Облік за видами економічної діяльності" студенти опановують навчальну дисципліну циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів за напрямом підготовки "Облік і аудит" "Фінансовий облік-1", яка також є необхідним підґрунтям для ефективного засвоєння навчального матеріалу.

Навчальна дисципліна "Облік за видами економічної діяльності" формує знання, уміння, навички та компетентності, необхідні для кращого засвоєння матеріалу з таких навчальних дисциплін кваліфікації (ступеня) випускника – бакалавр за напрямом підготовки "Облік і аудит", як "Фінансовий облік-2, "Звітність підприємств", "Аналіз господарської діяльності", "Аналіз у галузях виробництва і послуг", "Аудит", а також виконання тренінгів, курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота

студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний та категорійний апарат щодо особливостей обліку на підприємствах різних видів діяльності;

законодавчо-нормативні документи, які регламентують ведення обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;

особливості організації обліку підприємств різних видів економічної діяльності;

особливості синтетичного і аналітичного обліку виробничих запасів, готової продукції, робіт, послуг у торгових, сільськогосподарських, будівельних та автотранспортних підприємствах;

особливості обліку витрат виробництва продукції (робіт, послуг) підприємств різних видів економічної діяльності;

особливості ліцензування і патентування торговельної діяльності, ліцензування автотранспортних перевезень, ліцензування будівельної діяльності та їх відображення в обліку;

особливості обліку розрахунків із покупцями та замовниками на підприємствах різних галузей економіки;

особливості формування собівартості реалізованих товарів, сільськогосподарської продукції, послуг та відображення її в обліку торговельних, сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємств;

особливості обліку доходів і фінансових результатів підприємств різних видів економічної діяльності; особливості договірних відносин у будівельних та автотранспортних підприємствах;

особливості оподаткування та складання звітності підприємств різних видів економічної діяльності;

особливості складання первинної та зведеної бухгалтерської документації за всіма об'єктами обліку;

послідовність проведення записів господарських операцій на підприємствах різних видів економічної діяльності;

особливості застосування бухгалтерських реєстрів та складання звітності підприємств різних видів економічної діяльності.

вміти:

застосовувати в практичній діяльності законодавчі та нормативні матеріали щодо ведення обліку в торговельних, автотранспортних, сільськогосподарських і будівельних підприємствах;

вирішувати завдання різних видів складності (стереотипних, діагностичних та евристичних) щодо особливостей обліку активів, зобов'язань та капіталу на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;

формувати склад витрат, проводити їх групування за економічними елементами та статтями калькуляції на підприємствах різних видів економічної діяльності;

складати первинні та зведені облікові документи, що регламентують діяльність підприємств різних видів економічної діяльності;

проводити групування облікової інформації в системі реєстрів бухгалтерського обліку;

вміти складати звітність підприємств торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ОзаВЕД* 1	Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на підприємствах торгівлі	Засвоєння загальних принципів торговельної діяльності
		Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах оптової торгівлі
		Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах роздрібно торгівлі
		Відображення в обліку особливостей інших товарних операцій

Закінчення табл. 2.1

1	2	3
ОзаВЕД 2	Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на підприємствах сільського господарства	Засвоєння загальних принципів ведення обліку на сільськогосподарських підприємствах
		Відображення в обліку витрат в рослинництві та оприбуткування поточних біологічних активів та сільськогосподарської продукції рослинництва
		Відображення в обліку витрат в тваринництві та оприбуткування поточних біологічних активів та сільськогосподарської продукції тваринництва
		Відображення в обліку витрат допоміжного виробництва, доходів рослинництва та тваринництва, інвентаризації та закриття рахунків на сільськогосподарських підприємствах
ОзаВЕД 3	Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на автотранспортних підприємствах	Відображення в обліку руху та стану транспортних засобів на підприємстві
		Відображення в обліку руху та стану паливно-мастільних матеріалів, шин та акумуляторних батарей на автотранспортних підприємствах
		Знання особливостей надання транспортно-експедиторських послуг, надання послуг з вантажних та пасажирських перевезень, їх документування та відображення в обліку
ОзаВЕД 4	Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на будівництві	Знання особливостей діяльності будівельних підприємств та побудови системи обліку
		Відображення в обліку особливостей формування собівартості будівельно-монтажних робіт, визначення доходів та витрат за будівельними контрактами, складання первинних документів та реєстрів обліку

* ОзаВЕД – Облік за видами економічної діяльності

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності

1.1. Порядок здійснення торговельної діяльності. Товарооборот та його основні показники. Основні поняття торговельної діяльності: торговельна діяльність, роздрібна торгівля, оптова торгівля, ресторанне господарство, товарооборот, оптовий товарооборот, роздрібний товарооборот. Інформація, що розміщується в куточку покупця. Документи для здійснення торгівлі.

1.2. Ліцензування і патентування торгівельної діяльності. Поняття ліцензії. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензій та їх облік. Поняття та види патентів, їх характеристика. Порядок отримання патентів, їх облік.

1.3. Сертифікація товарів. Поняття сертифікації та її види. Сертифікат відповідності, свідоцтво про визнання відповідності, декларація про відповідність. Порядок сертифікації товарів.

1.4. Види цін на товари. Державний контроль за цінами. Поняття штрихового коду. Види цін на товари в залежності від стадій товарного обігу. Види цін і тарифів, що застосовуються в економіці. Види вільних цін. Органи контролю за цінами та тарифами. Відповідальність підприємств за порушення у сфері ціноутворення. Поняття штрихового коду та його призначення. Впровадження штрихкування товарів в Україні.

Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі

2.1. Документальне оформлення надходження товарів. Укладання договорів купівлі-продажу, його основні реквізити. Умови перевезення вантажів. Первинна документація, що супроводжує надходження товарів в оптовій торгівлі.

2.2. Аналітичний та синтетичний облік товарів. Порядок прийому товарів на складі одержувача, на станції, на складі

постачальника. Документація з оприбуткування товарів, що оформляється в оптовому підприємстві. Матеріальна відповідальність та її види. Укладання договорів на матеріальну відповідальність з працівниками торговельного підприємства. Звітність матеріально відповідальних осіб. Рахунки бухгалтерського обліку, що застосовуються для обліку товарів в оптовій торгівлі. Порядок формування первісної (покупної) вартості товарів в оптовій торгівлі. Причини нестачі товарів при прийомці. Розрахунки з постачальниками за претензіями. Відображення надходження товарів в оптовій торгівлі в обліку.

2.3. Облік транспортно-заготівельних витрат та їх розподіл. Склад транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ). Методи обліку ТЗВ та їх сутність. Порядок відображення в бухгалтерському обліку ТЗВ.

2.4. Облік реалізації товарів. Форми реалізації товарів в оптовій торгівлі. Документи, що є підставою при реалізації товарів зі складів. Способи реалізації товарів транзитом. Переваги реалізації товарів транзитом. Документальне оформлення реалізації товарів транзитом. Визнання доходу від реалізації товарів в оптовій торгівлі. Застосування методів визначення собівартості реалізованих товарів в оптовій торгівлі. Визначення фінансового результату від реалізації товарів. Відображення реалізації товарів в оптовій торгівлі у бухгалтерському та податковому обліку. Статистична звітність оптового підприємства.

Тема 3. Облік на підприємствах роздрібно́ї торгівлі

3.1. Документальне оформлення надходження товарів. Шляхи надходження товарів у роздрібній торгівлі. Документація з оприбуткування товарів, що оформляється на роздрібному підприємстві. Форми матеріальної відповідальності в роздрібній торгівлі. Складання звітності матеріально відповідальними особами.

3.2. Аналітичний та синтетичний облік товарів. Порядок складання товарного звіту. Порядок прийому товарного звіту у бухгалтерії. Рахунки бухгалтерського обліку, що застосовуються для обліку товарів у роздрібній торгівлі. Відображення вартості товарів у поточному обліку та у балансі. Відображення надходження товарів у роздрібній торгівлі в обліку.

3.3. Торгова націнка. Розрахунок торгової націнки та транспортно-заготівельних витрат. Методи, що використовуються для

визначення собівартості реалізованих товарів в роздрібній торгівлі. Поняття торгової націнки. Сутність методу ціни продаж. Порядок розподілу торгової націнки та ТЗВ. Відображення торгової націнки на рахунках бухгалтерського обліку.

3.4. Облік реалізації товарів. Документальне оформлення продажу товарів у роздріб. Відображення обсягу реалізації товарів у роздрібній торгівлі на рахунках бухгалтерського обліку. Застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) у роздрібній торгівлі. Реєстрація РРО у податкових органах. випадки, коли РРО можуть не застосовуватись. Порядок застосування та реєстрації книг обліку розрахункових операцій та розрахункових квитанцій. Звітність, що складається при застосування РРО. Реалізація товарів із застосуванням торгових автоматів. Передача виручки з каси на поточний рахунок у банку. Порядок проведення інкасації готівки. Відображення у бухгалтерському обліку операцій з інкасації грошових коштів. Здійснення розрахункових операцій у роздрібній торгівлі з використанням банківських платіжних карток (БПК): порядок застосування платіжних терміналів; відображення розрахункових операцій за товари за допомогою БПК в обліку. Статистична звітність роздрібногo підприємства.

Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій

4.1. Облік витрат діяльності. Склад витрат торговельної діяльності. Відображення фактичної собівартості реалізованих товарів у бухгалтерському обліку. Склад адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат операційної діяльності у торговельному підприємстві та їх відображення у бухгалтерському обліку.

4.2. Облік повернення товарів. Повернення товарів у торговій діяльності постачальникам та від покупця. Відображення операцій з повернення товарів у бухгалтерському обліку в оптовій та роздрібній торгівлі. Порядок розрахунку торгової націнки та ТЗВ при поверненні товарів у роздрібній торгівлі.

4.3. Облік надання знижок. Види торгових знижок. Порядок оформлення рішення про застосування знижок на підприємстві роздрібної торгівлі. Порядок розрахунку торгової націнки та ТЗВ при наданні знижок на товари у роздрібній торгівлі. Застосування дисконтних

карток у роздрібній торгівлі. Відображення отриманих від постачальників та наданих покупцям знижок в оптовій та роздрібній торгівлі в обліку.

4.4. Облік реалізації товарів у кредит та з розстрочкою платежу. Товарний кредит: поняття товарного кредиту та відсотків за відстрочку платежу; виникнення доходу та витрат і їх відображення в обліку. Торгівля у розстрочку: поняття; перелік товарів, що дозволено реалізовувати у розстрочку; укладання договорів про розстрочку; розрахунок платежів за договором та складання графіку сплати; виникнення доходу та витрат і їх відображення в обліку.

4.5. Облік в комісійній торгівлі. Поняття договору комісії. Договір комісії на продаж та договір комісії на покупку. Права та обов'язки комітента та комісiонера. Оплата послуг комісiонера. Виникнення доходу та витрат у комісійній торгівлі і їх відображення в обліку. Особливості організації комісійної торгівлі у роздріб.

4.6. Облік за договорами доручення. Облік бартерних операцій. Поняття договору доручення, його сторони: повірник та довіритель. Види договорів доручення: договір доручення на продаж за участі повірника та без його участі у розрахунках; договір доручення на покупку за участю повірника та без його участі у розрахунках. Оплата послуг повірника. Відображення доходу та витрат за договорами доручення в обліку. Поняття бартеру. Обмін подібними та неподібними активами. Відображення доходу та витрат за бартерними договорами в обліку.

4.7. Тара під товаром, інвентарна тара, заставна тара. Класифікація тари. Аналітичний та синтетичний облік тари. Зворотна і незворотна тара, заставна тара. Відображення операцій з тарою в обліку.

4.8. Облік товарних втрат і нестач товарів. Переоцінка товарів. Види товарних втрат. Норми природного збитку товарів. Розрахунок природного убутку товарів та визначення собівартості відсутніх товарів у роздрібній торгівлі. Відображення товарних втрат в обліку. Види переоцінки товарів: дооцінка та уцінка. Особливості проведення переоцінки товарів в оптовій та роздрібній торгівлі, її відображення в обліку.

4.9. Порядок проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку. Об'єкти та періодичність проведення інвентаризації в торгівлі. Порядок проведення інвентаризації, документація з інвентаризації товарів. Результати інвентаризації та їх відображення в обліку.

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ, АВТОТРАНСПОРТНИХ ТА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах

5.1. Особливості сільськогосподарського виробництва, що зумовлюють ведення обліку. Визначення особливостей сільськогосподарського виробництва. Класифікація об'єктів обліку виробничих витрат у сільськогосподарському виробництві.

5.2. Об'єкти калькулювання продукції та калькуляційні одиниці сільськогосподарських підприємств. Виділення об'єктів калькулювання продукції та калькуляційних одиниць у рослинництві та тваринництві.

5.3. Особливості обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції. Поняття біологічних активів, додаткових біологічних активів. Класифікація біологічних активів та відображення їх у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Документування надходження довгострокових біологічних активів. Відображення в обліку витрат з придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів. Визначення оцінки біологічних активів при придбанні та на дату балансу, сільськогосподарської продукції при первісному визнанні та на дату балансу. Склад фінансових результатів у сільськогосподарському виробництві.

Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва

6.1. Первинна документація з обліку виробничих витрат і виходу продукції рослинництва. Класифікація первинної документації, порядок її оформлення. Обробка первинної документації рослинництва.

6.2. Аналітичний та синтетичний облік в рослинництві. Організація аналітичного обліку виробництва сільськогосподарської продукції в рослинництві. Синтетичні рахунки, призначені для обліку витрат і виходу продукції рослинництва.

6.3. Облік витрат та незавершеного виробництва в рослинництві. Склад статей калькуляції. Особливості обліку незавершеного виробництва у рослинництві.

6.4. Калькулювання окремих видів продукції рослинництва. Об'єкти калькулювання собівартості: основна та супутня продукція. Послідовність визначення собівартості продукції. Обчислення собівартості окремих видів сільськогосподарської продукції рослинництва.

Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва

7.1. Первинна документація з обліку витрат і виходу продукції тваринництва. Групи первинної документації у тваринництві, порядок її оформлення. Обробка первинної документації тваринництва.

7.2. Аналітичний та синтетичний облік в тваринництві. Аналітичний облік виробництва сільськогосподарської продукції в тваринництві за номенклатурою об'єктів обліку та статей витрат. Синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва.

7.3. Облік витрат та незавершеного виробництва в тваринництві. Склад статей калькуляції у тваринництві. Особливості обліку незавершеного виробництва у рослинництві. Поняття "приріст живої маси", "приріст тварин".

7.4. Калькулювання окремих видів продукції тваринництва. Об'єкти калькулювання собівартості у тваринництві. Послідовність визначення собівартості основної продукції тваринництва. Обчислення собівартості окремих видів продукції тваринництва.

Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах

8.1. Облік допоміжних виробництв. Об'єкти обліку виробничих витрат та об'єкти калькулювання в допоміжних виробництвах. Аналітичний та синтетичний облік допоміжного виробництва. Склад витрат допоміжного виробництва за видами виробництв.

8.2. Особливості інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах. Порядок проведення інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах. Документація з інвентаризації. Відображення у

бухгалтерському обліку результатів інвентаризації у сільськогосподарському виробництві.

8.3. Порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах. Порядок закриття рахунків бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Розподіл загальновиробничих витрат у сільськогосподарському виробництві. Розрахунок калькуляційних різниць та порядок їх списання.

8.4. Облік у фермерських господарствах. Особливості обліку у фермерських господарствах.

8.5. Фінансова і статистична звітність сільськогосподарських підприємств. Склад фінансової і статистичної звітності сільськогосподарських підприємств. Строки подання, порядок складання фінансової і статистичної звітності.

8.6. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств. Порядок розрахунку, терміни подання звітності та терміни сплати фіксованого сільськогосподарського податку та плати за землю.

Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів

9.1. Загальні принципи діяльності автотранспортних підприємств. Види автотранспортних перевезень. Права та зобов'язання автоперевізників. Документи, необхідні автоперевізнику та водію для здійснення перевезень. Види перевезень, що належать ліцензуванню. Документи, необхідні для отримання ліцензії автопідприємством. Відображення в обліку отримання та списання ліцензій на автотранспортних підприємствах. Система штрафування за порушення транспортного законодавства.

9.2. Облік наявності та руху транспортних засобів. Документи, необхідні для реєстрації транспортного засобу в органах ДАІ, та етапи такої реєстрації. Склад первісної вартості автомобіля при різних варіантах його отримання. Особливості відображення в обліку придбання легкового та вантажного автомобіля. Відображення в обліку безоплатного одержання автомобіля, за бартером (обмін подібними та неподібними активами), внесок до статутного капіталу підприємства, придбання автомобіля на умовах товарного кредиту, придбання автомобіля на

запчастини. Особливості технічного обслуговування та ремонту автомобілів, їх облік. Особливості операційної та фінансової оренди автомобіля: облік в орендаря та орендодавця. Вибуття основних засобів (ліквідація, реалізація, внесок до статутного капіталу іншого підприємства): особливості відображення в обліку.

Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах

10.1. Облік паливно-мастильних матеріалів. Особливості обліку наявності й руху паливно-мастильних матеріалів (синтетичний та аналітичний облік). Документальне оформлення та особливості відображення в обліку придбання ПММ для легкових та вантажних автомобілів (оплата з поточного рахунку, через підзвітних осіб). Особливості відображення в обліку застосування паливних карток. Списання ПММ: розрахунок списання, документальне оформлення, відображення в обліку. Облік нестач ПММ.

10.2. Облік шин та акумуляторних батарей. Аналітичний облік шин та акумуляторних батарей. Особливості придбання запчастин в обліку на автопідприємстві. Списання шин та акумуляторних батарей: розрахунок норм експлуатації, документальне оформлення, відображення в обліку.

Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах

11.1 Облік надання послуг з вантажних перевезень. Особливості здійснення автоперевезень вантажів (оформлення договору, документальне оформлення здійснення автоперевезень). Відображення в бухгалтерському обліку надання послуг з автоперевезень вантажів. Особливості транспортно-експедиторської діяльності підприємств: договірні відносини, документальне оформлення, особливості обліку.

11.2. Облік надання послуг з пасажирських перевезень. Особливості здійснення пасажирських автоперевезень (права та обов'язки автоперевізника, автостанції, пасажира та водія автобуса, документальне оформлення обліку пасажирських перевезень). Аналітичний та синтетичний облік квитків. Відображення в бухгалтерському обліку надання послуг з пасажирських автоперевезень у автоперевізника та автостанції.

11.3. Облік доходів та витрат діяльності автотранспортних підприємств. Особливості формування та склад собівартості перевезень (робіт, послуг) на автотранспорті. Методи обліку витрат на автотранспортних підприємствах. Особливості відображення в обліку цільового фінансування на перевезення пільгових категорій громадян.

11.4. Особливості оподаткування на автотранспортних підприємствах. Збір за першу реєстрацію автотранспортних засобів: платники, об'єкти, база оподаткування, ставки, пільги, період сплати, розрахунок, відображення в обліку. Екологічний податок: платники, податкові агенти, ставки. Особливості складання фінансової, податкової та статистичної звітності автотранспортних підприємств.

Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах

12.1. Загальні принципи діяльності будівельних підприємств. Особливості будівельного виробництва, що зумовлюють ведення обліку. Ліцензування будівельної діяльності: види робіт, необхідні документи для отримання ліцензії, відображення в обліку. Вимоги до забудови територій. Склад та види кошторисної документації у будівництві.

12.2. Способи виконання будівельно-монтажних робіт та укладання договорів в будівництві. Особливості підрядного, господарського та змішаного способів будівництва. Права та обов'язки замовника, підрядника та субпідрядника, взаємовідносини між ними. Основні умови та особливості складання договору підряду.

Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника

13.1. Облік будівельних матеріалів. Аналітичний та синтетичний облік матеріалів на будівельному підприємстві. Документальне оформлення наявності та руху матеріалів у будівництві. Облік придбання, списання у виробництво та реалізації зайвих матеріалів. Особливості обліку операцій з матеріалами замовника. Особливості проведення інвентаризації будівельних матеріалів.

13.2. Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт. Класифікація витрат будівельного підприємства. Склад витрат при формуванні собівартості будівельно-монтажних робіт, їх документальне оформлення. Методи обліку витрат у будівництві.

Особливості обліку незавершеного виробництва у будівництві. Облік витрат та надання взаємних послуг у генпідрядника та субпідрядника.

13.3. Визнання доходів і витрат за будівельними контрактами. Критерії визнання доходів і витрат для будівельних контрактів з різними видами ціноутворення. Складові доходу від будівельного контракту, їх характеристика. Особливості методів визначення ступеню завершеності робіт на дату балансу. Виникнення валової заборгованості замовників або замовникам та особливості їх відображення в обліку та звітності будівельних підприємств.

13.4. Облік довгострокових контрактів у будівництві. Умови тривалості довгострокового контракту у будівництві. Особливості розрахунку сум, що включаються до складу валового доходу звітного періоду. Методика визначення розрахункового валового доходу та проведення перерахунку податкових зобов'язань при виконанні довгострокового договору.

13.5. Звітність будівельних організацій. Особливості складання фінансової, податкової та статистичної звітності будівельного підприємства.

13.6. Облік у забудовника. Синтетичний та аналітичний облік будівництва у забудовника. Особливості обліку при здійсненні будівництва господарським та підрядним способами.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремих, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекційні	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах				
Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності	8	2	2	4
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	8	2	2	4
Тема 3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі	17	4	4	9
Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	26	6	6	14
Разом за змістовним модулем 1	59	14	14	31
Змістовий модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах				
Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах	9	2	2	5
Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва	4	1	1	2
Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	4	1	1	2
Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах	9	2	2	5

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5
Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	17	4	4	9
Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах	9	2	2	5
Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	9	2	2	5
Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах	6	2	-	4
Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	18	4	6	8
Разом за змістовим модулем 2	85	20	20	45
Усього годин за дисципліною	144	34	34	76

5. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 5.1).

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах	Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності	2	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
	Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	2	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
	Тема 3. Облік на підприємствах роздрібної торгівлі	4	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
	Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	4	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
	Колоквіум за змістовим модулем 1 "Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах"	2	

1	2	3	4
<p><i>Змістовий модуль 2.</i> Особливості бухгалтерського обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах</p>	<p>Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах</p>	2	<p>Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38 – 39; 43; 47 – 51]</p>
	<p>Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва</p>	1	<p>Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38 – 39; 43; 47 – 51]</p>
	<p>Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва</p>	1	<p>Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38 – 39; 43; 47 – 51]</p>
	<p>Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах</p>	2	<p>Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38 – 39; 43; 47 – 51]</p>

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
	Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	4	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 –16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
	Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах	2	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 –16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
	Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	2	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 –16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
	Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	4	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [7; 12 – 16; 18 – 20; 22; 24; 29; 37 – 39; 42 – 44; 48 – 50]
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2 "Особливості бухгалтерського обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах"</i>	2	
Разом годин за змістовими модулями		34	

5.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах

Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій

Рівень 1. Скласти журнал реєстрації господарських операцій з обліку в оптовій торгівлі у покупця операцій з повернення товарів постачальнику.

За договором купівлі-продажу ТОВ "Соло" купує на умовах попередньої оплати папір у ТОВ "Пілігрим" на загальну суму 138 600 грн у т. ч. ПДВ – 23 100 грн. Оплату здійснено 28.08.20__р. у повному обсязі.

Собівартість товарів складає 83 400 грн.

Товар надійшов та оприбуткований на склад покупця 30.08.20__р.

Але 1.09.20__р. покупцем було виявлено, що частина партії паперу непридатна для продажу. Покупна вартість такого товару складає 1 230 грн, у т. ч. ПДВ – 205 грн, собівартість 740 грн.

Товар повернуто постачальнику 1.09.20__р., який повернув 2.09.20__р. грошові кошти на поточний рахунок у банку покупця у сумі 1 230 грн.

Рівень 2. На підставі даних завдання рівня 1 скласти журнал реєстрації господарських операцій з обліку в оптовій торгівлі у продавця операцій з повернення товарів від покупця

Також розглянути варіант вирішення завдання, якщо товар повернуто покупцем у тому ж місяці, у якому він був реалізований.

Рівень 3. Розрахувати розподіл торгових націнок і ТЗВ з урахуванням надання знижок на товари за січень, заповнивши табл. 5.2. Скласти журнал реєстрації господарських операцій з обліку в роздрібній торгівлі операцій з надання знижок на товари. Виконати необхідні розрахунки.

Перед новорічними святами на підприємстві роздрібною торгівлі ТОВ "Джерело" було прийнято рішення про надання передсвяткових

знижок покупцям на період з 15 грудня попереднього року до 31 січня звітного року включно у розмірі 5 %.

Таблиця 5.2

Розрахунок розподілу торгових націнок і ТЗВ з урахуванням надання знижок на товари за січень

Показники	Товари в торгівлі (рах. 282), грн	ТЗВ (рах. 289), грн	Торгова націнка (рах. 285), грн	Продажна вартість товарів (гр. 2 + гр. 3)
1. Сальдо на 01.01.20__ р.				
2. Надійшло за місяць				
3. Разом із залишком				
4. Середній відсоток				
5. Реалізовано за місяць				
6. Надано знижки				
7. Реалізовано товарів з урахуванням знижок (р. 5 – р.6)				
8. Сальдо на 31.01.20__ р. (р. 3 – р.7)				

На 1 січня на підприємстві сальдо на субрахунках бухгалтерського обліку складає:

за дебетом субрахунку 282 "Товарі в торгівлі" – 196 230 грн,

за кредитом субрахунку 285 "Торгова націнка" – 65 435 грн,

за дебетом субрахунку 289 "Транспортно-заготівельні витрати" – 9 476 грн.

Протягом місяця підприємством придбано товари за первісною вартістю 210 890 грн, крім того ПДВ 42 178 грн, на який було нараховано торгову націнку у сумі 89 468 грн. ТЗВ за придбаними товарами склали 10 310 грн, крім того ПДВ 2 062 грн.

За січень реалізовано товарів 297 360 грн, у тому числі ПДВ 49 560 грн, виручку проведено через касу.

З 1 по 31 січня покупцям було надано знижки на придбані в магазині товари у розмірі 5 %.

Змістовий модуль 2.

Особливості бухгалтерського обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах

Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника.

Рівень 1. Відобразити в обліку господарські операції з будівництва споруди власними силами, вказати первинні документи.

ТОВ "Тріада" здійснює будівництво споруди складу господарським способом. Для будівництва об'єкта використані будівельні матеріали на суму 240 450 грн, МШП – 22 200 грн, нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим будівництвом складу – 84 450 грн, ЄСВ складає 38,52 %; вартість проектних та монтажних робіт, виконаних сторонніми організаціями – 32 600 грн (у тому числі ПДВ); нарахована амортизація основних засобів, що використовувалися для будівництва об'єкта – 17 400 грн. Збудоване приміщення складу введено до господарського обороту.

Рівень 2. Скласти журнал реєстрації господарських операцій у генерального підрядника та субпідрядника, визначити фінансові результати діяльності.

За договором будівельного підряду з "Будстрой" вартість БМР з будівництва споруди адміністрації ТОВ "Галичина" визначена у сумі 720 000 грн (у тому числі ПДВ). За договором субпідряду вартість спеціалізованих будівельних робіт складає 197 800 грн (у тому числі ПДВ). Субпідрядник відшкодовує вартість генпідрядних послуг у розмірі 4 % договірної вартості виконаних робіт, решту вартості сплачує генпідрядник. Споруда адміністрації була здана в експлуатацію своєчасно. Собівартість БМР склала 463 000 грн. Оплата від ТОВ "Галичина" отримана на поточний рахунок підприємства "Будстрой".

Рівень 3. Необхідно розрахувати валову заборгованість замовників та замовникам за будівельним контрактом (табл. 5.3) та відобразити в обліку за проміжними рахунками витрат та доходів будівельного підприємства (табл. 5.4).

Таблиця 5.3

**Методика визначення валової заборгованості
в будівництві**

Показники	1 етап	2 етап	3 етап
1. Фактичні витрати, тис. грн			
2. Фактичні витрати наростаючим підсумком, тис. грн			
3. Загальні планові витрати, тис. грн			
4. Коефіцієнт співвідношення наростаючим підсумком (рядок 2 : рядок 3)			
5. Договірна ціна (доход плановий) без ПДВ, тис. грн			
6. Визнаний доход наростаючим підсумком (рядок 4 x рядок 5) без ПДВ, тис. грн			
7. Визнаний доход за етап без ПДВ, тис. грн			
8. Прибуток (рядок 7 – рядок 1), тис. грн			
9. Проміжні рахунки без ПДВ, тис. грн			
10. Валова заборгованість (рядок 7 – рядок 9), тис. грн замовникам замовників			

Таблиця 5.4

**Відображення в бухгалтерському обліку
операцій за проміжними рахунками витрат та доходів
за будівельними контрактами**

Зміст господарської операції	Сума, грн			Кореспонденція рахунків	
	1 етап	2 етап	3 етап	дебет	кредит
1	2	3	4	5	6
1. Відображено суми фактично понесених витрат					
2. Списано визнані витрати на собівартість БМР					
3. Визнано дохід від виконання контракту					

Закінчення табл. 5.4

1	2	3	4	5	6
4. Відображено податкові зобов'язання з ПДВ: у межах суми ПДВ в розрахунковому доході понад суми ПДВ у розрахунковому доході списані розрахунки за податковими зобов'язаннями					
5. Відображено суму визнаного доходу без ПДВ					
6. Відображено коригування проміжних рахунків: при перевищенні проміжних рахунків над доходом при перевищенні суми визнаного доходу над проміжними рахунками (методом "сторно")					
7. Відображено коригування ПДВ при перевищенні проміжних рахунків над доходом при перевищенні суми визнаного доходу над проміжними рахунками (методом "сторно")					
8. Нараховано податковий кредит з ПДВ за проміжними рахунками при перевищенні суми визнаного доходу над проміжними рахунками					
7. Списано витрати на фінансовий результат					
8. Списано доход на фінансовий результат					
9. Списана сума проміжних рахунків по закінченню виконання контракту					

Будівельне підприємство "Жилтрест-2" згідно з договором підряду повинно побудувати магазин для ТОВ "Олівер". Загальна договірна ціна будівельного контракту складає 840 000 тис. грн (у тому числі ПДВ). Планові витрати на весь період будівництва складають 600 000 тис. грн. Фактичні витрати за етапи склали: 140 000 тис. грн, 220 000 тис. грн та 240 000 тис. грн. Протягом трьох етапів замовнику виставлялися проміжні рахунки: 180 000 тис. грн (у тому числі ПДВ), 300 000 тис. грн (у тому числі ПДВ), 360 000 тис. грн (у тому числі ПДВ) відповідно.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 52,7 % (76 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (144 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних занять; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання завдань для самостійного опрацювання за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до диференційованого заліку.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з національними стандартами бухгалтерського обліку, вітчизняною та зарубіжною спеціальною обліковою літературою, статтями у періодичних виданнях з обліку. Для цього рекомендується опрацьовувати законодавчі та нормативні акти з обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва, які публікуються в офіційних виданнях "Урядовий

кур'єр", "Голос України", "Відомості Верховної Ради України", аналітичні коментарі та проблемні статті у періодичних виданнях: "Бухгалтерія", "Податки і бухгалтерський облік", "Бухгалтерський облік і аудит", "Главбух", "Бухгалтер", "Дебет-Кредит", "Бухгалтерія. Податки. Бізнес", "Актуальні проблеми економіки", "Бухгалтерський тиждень", "Баланс", "Все про бухгалтерський облік", "Енциклопедія бухгалтера та економіста", "Бібліотека главбуха", "Дебет-Кредит в торгівлі", "Будівельна бухгалтерія" та інших.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах				
<i>Тема 1.</i> Основні поняття торговельної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (Порядок здійснення торговельної діяльності, Порядок ліцензування), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 1	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
<i>Тема 2.</i> Облік на підприємствах оптової торгівлі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 2	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
<i>Тема 3.</i> Облік на підприємствах роздрібно торгівлі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	9	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 3	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
<i>Тема 4.</i> Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквіуму	14	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, колоквіум	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [3; 4; 8; 13 – 16; 18 – 22; 24; 28; 37 – 40; 43 – 44; 48 – 50]
Усього за змістовим модулем 1		31		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах				
<i>Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	5	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 5	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38; 39; 43; 47 – 51]
<i>Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми	2	Перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38; 39; 43; 47 – 51]
<i>Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми	2	Перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38; 39; 43; 47 – 51]
<i>Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквиуму	5	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [5; 6; 9 – 11; 13 – 17; 20; 22 – 23; 25; 27; 31 – 34; 38; 39; 43; 47 – 51]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
<i>Тема 9.</i> Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	9	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 – 16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
<i>Тема 10.</i> Облік запасів в автотранспортних підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колонвіуму	5	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, контрольна робота за темою 9	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 – 16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
<i>Тема 11.</i> Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквиуму	5	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [13 – 16; 18 – 20; 22; 24; 26; 30; 36 – 39; 41; 43 – 46; 48 – 50]
<i>Тема 12.</i> Основи побудови обліку у будівельних підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквиуму	4	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [7; 12 – 16; 18 – 20; 22; 24; 29; 37 – 39; 42 – 44; 48 – 50]

1	2	3	4	5
<i>Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи, колоквиуму	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, контрольна робота за темами 12, 13, колоквиум	Основна: [1 – 2]. Додаткова: [7; 12 – 16; 18 – 20; 22; 24; 29; 37 – 39; 42 – 44; 48 – 50]
Усього за змістовим модулем 2		45		
Усього за модулем		76		

6.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни

1. Особливості ліцензування та патентування торговельної діяльності, відображення витрат на придбання ліцензій та патентів в обліку.

2. Державне регулювання цін у торгівлі: державний контроль та відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за порушення у сфері ціноутворення.

3. Особливості сертифікації, маркування, етикування та штрихкодування товарів з України.

4. Особливості обліку надання різних видів знижок.

5. Облік товарів, що використовуються в якості вітринних зразків.

6. Особливості організації та обліку торгівлі через мережу Інтернет.

7. Порядок та організація обміну товарів у роздрібній торгівлі.

8. Торгівля у кредит та у розстрочку: недоліки і переваги.

9. Особливості продажу та повернення товарів з встановленим терміном гарантійного обслуговування.

10. Облік витрат на передпродажну підготовку та витрат на збут у торгівлі.

11. Порівняння особливостей обліку товарів в оптовій та роздрібній торгівлі.
12. Особливості організації та обліку виїзної торгівлі.
13. Особливості обліку операцій з продажу товарів із застосуванням платіжних терміналів.
14. Особливості реалізації товарів у роздрібній торгівлі з використанням торгових автоматів.
15. Облік операцій з використання торгового обладнання.
16. Особливості реалізації товарів у роздрібній торгівлі з використанням дисконтних карток.
17. Особливості обліку реалізації товарів в кредит та з розстрочкою платежу.
18. Особливості обліку в комісійній торгівлі.
19. Гарантійний ремонт та обмін на підприємствах торгівлі: поняття гарантії, види та обчислення гарантійних строків, розрахунки при обміні товарів.
20. Повернення товару: особливості оформлення та обліку.
21. Розпродаж товарів: сутність, документальне оформлення, облік.
22. Особливості обліку вендінгових операцій.
23. Особливості обліку товарних втрат і нестач товарів, переоцінки товарів.
24. Порядок проведення інвентаризації та особливості відображення її результатів в обліку на торговельному підприємстві.
25. Матеріальна відповідальність працівників у торгівлі.
26. Особливості обліку реалізації лікарських засобів аптеками.
27. Облік реалізації товарів поштою: види, особливості провадження.
28. Облік витрат і результатів діяльності торговельних підприємств.
29. Особливості обліку операцій з тарою.
30. Облік реалізації товарів і торгових націнок.
31. Основні концептуальні положення розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки.

32. Мета, основні завдання та нормативне регулювання бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах.

33. Методологічні особливості обліку земель сільськогосподарського призначення.

34. Сутність і особливості облікового забезпечення державної підтримки аграрного сектору економіки.

35. Проблеми обліку інтелектуального капіталу в аграрній сфері.

36. Особливості обліку доходів і витрат у сільськогосподарській діяльності.

37. Особливості визначення фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.

38. Організація обліку та оцінки побічної продукції у сільськогосподарському виробництві.

39. Облік надзвичайних подій у сільськогосподарському виробництві.

40. Особливості обліку на підсобних переробних виробництвах.

41. Порядок визначення оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

42. Порядок визначення оцінки господарської продукції за справедливою вартістю.

43. Застосування страхування у сільськогосподарському виробництві та його облік.

44. Особливості обліку переробки давальницької сировини та сільськогосподарської продукції, закупленої у населення.

45. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств: ПДВ, фіксований сільськогосподарський податок, плата за землю.

46. Облік придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів.

47. Особливості обліку поточних біологічних активів рослинництва.

48. Особливості обліку витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва.

49. Особливості обліку витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва.
50. Особливості обліку готової сільськогосподарської продукції та її реалізації.
51. Особливості інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах.
52. Особливості обліку в фермерських господарствах.
53. Облік у ремонтних виробництвах сільськогосподарських підприємств.
54. Облік витрат енергетичних виробництв та водопостачання в сільському господарстві.
55. Особливості обліку поточних біологічних активів тваринництва.
56. Особливості організації аналітичного обліку на сільськогосподарських підприємствах.
57. Облік незавершеного виробництва в сільському господарстві: сутність та особливості провадження.
58. Галузеві особливості автотранспорту та їх вплив на організацію обліку.
59. Ліцензії для здійснення автомобільних перевезень: види, вимоги до претендентів на придбання, документи, облік.
60. Особливості обліку наявності та руху транспортних засобів.
61. Особливості обліку орендних операцій з транспортними засобами.
62. Особливості обліку витрат на технічне обслуговування автомобіля.
63. Особливості обліку паливо-мастильних матеріалів.
64. Особливості обліку шин та акумуляторних батарей.
65. Особливості обліку надання послуг з вантажних перевезень.
66. Особливості обліку надання послуг з пасажирських перевезень.
67. Особливості оподаткування на автотранспортних підприємствах.

68. Особливості проведення інвентаризації паливно-мастильних матеріалів.
69. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів: види, ставки, документальне оформлення, облік.
70. Зведений облік витрат і калькулювання собівартості автомобільних перевезень.
71. Особливості обліку витрат на обов'язкове страхування, пов'язане з експлуатацією автомобілів.
72. Документальне оформлення вантажних автомобільних перевезень.
73. Облік витрат на експлуатацію і ремонт автомобілів.
74. Особливості обліку здійснення міжнародних вантажних перевезень.
75. Особливості обліку здійснення міжнародних пасажирських перевезень.
76. Особливості організації аналітичного обліку на підприємствах автотранспорту.
77. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку на автотранспортних підприємствах.
78. Особливості будівельного виробництва та їх вплив на організацію обліку.
79. Основи організації та бухгалтерського обліку в будівництві.
80. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку у будівництві.
81. Облік виконання робіт і розрахунків із замовниками.
82. Особливості обліку створення і використання тимчасових не титульних споруд і пристроїв.
83. Облік загальновиробничих витрат підрядних будівельних організацій.
84. Особливості обліку незавершеного будівництва.
85. Облік будівництва у замовника (забудовника) та особливості його здійснення.
86. Особливості обліку будівельних матеріалів.

87. Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт.
88. Визнання доходів і витрат за будівельними контрактами.
89. Облік довгострокових контрактів у будівництві.
90. Особливості проведення інвентаризації на будівельному підприємстві.
91. Особливості обліку запасів на складах підрядних будівельних підприємств.
92. Облік витрат на експлуатацію будівельних машин і механізмів: документообіг та особливості здійснення.
93. Матеріальна відповідальність працівників у будівництві: особливості документування та обліку.
94. Особливості оподаткування на будівельних підприємствах.
95. Особливості обліку страхових послуг на будівництві.
96. Особливості формування й обліку результатів діяльності будівельних підприємств.
97. Облік та правові аспекти фінансування будівництва житла і будівельних робіт.

6.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності

1. Основні поняття торговельної діяльності: торговельна діяльність, роздрібна торгівля, оптова торгівля, ресторанне господарство, товарооборот, оптовий товарооборот, роздрібний товарооборот.
2. Інформація, що розміщується в куточку покупця.
3. Документи, які повинні мати суб'єкти господарювання – юридичні особи та суб'єкти господарювання – фізичні особи для здійснення торгівлі.
4. Документи, які повинні мати при собі громадяни, що оформлені на роботу, під час роботи.
5. Види діяльності, які підлягають ліцензуванню.
6. Поняття ліцензії, види ліцензій, порядок одержання ліцензій, їх облік.

7. Поняття та види патентів, їх характеристика, документи, на підставі яких видаються патенти, порядок видачі патентів, їх облік.

8. Поняття сертифіката, його види, порядок сертифікації товарів.

9. Види цін на товари, державне регулювання цін, штрихкодування товарів.

Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі

1. Основні реквізити договору купівлі-продажу товарів.
2. Порядок приймання товару при оприбуткуванні.
3. Склад первісної вартості товарів.
4. Облік ТЗВ та їх розподіл.
5. Первинні документи з обліку товарів в оптовій торгівлі.
6. Синтетичний та аналітичний облік товарів в оптовій торгівлі.
7. Форми реалізації товарів в оптовій торгівлі. Поняття складського обороту, транзитного обороту.
8. Здійснення обліку реалізації товарів зі складу.
9. Відображення в обліку реалізації транзитом.
10. Методи визначення собівартості реалізованих товарів.

Тема 3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі

1. Поняття торгової націнки.
2. Документальне оформлення надходження та руху товарів на підприємствах роздрібною торгівлі?
3. Форми матеріальної відповідальності, що застосовуються в роздрібній торгівлі.
4. Порядок складання товарного звіту.
5. Здійснення розрахунку торгової націнки на реалізовані товари та на залишок нереалізованих товарів.
6. Облік реалізації товарів на підприємствах роздрібною торгівлі.

7. Порядок застосування в роздрібній торгівлі реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій.
8. Реалізація товарів із застосуванням торгових автоматів.
9. Інкасація готівки.
10. Здійснення розрахункових операцій з використанням банківських платіжних карток.

Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій

1. Групування витрат підприємства.
2. Склад витрат на збут та адміністративних витрат.
3. Порядок повернення або обміну товарів у роздрібній торгівлі.
4. Види торгових знижок. Оформлення рішення торговельного підприємства про надання торгових знижок.
5. Надання знижок за дисконтними картками.
6. Продаж товарів у кредит та з розстрочкою платежу
7. Продаж товарів за договором комісії та доручення.
8. Здійснення обліку бартерних операцій.
9. Поняття та облік тари під товаром, інвентарної тари, заставної тари.
10. Відображення в обліку товарних витрат і нестач товарів.
11. Порядок проведення переоцінки товарів у торгівлі.
12. Порядок проведення інвентаризації.
13. Відображення результатів інвентаризації в обліку.

Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах

1. Особливості обліку витрат у сільськогосподарському виробництві.
2. Об'єкти обліку в рослинництві та тваринництві.
3. Склад витрат в рослинництві, тваринництві.
4. Поняття довгострокових біологічних активів, додаткових біологічних активів, сільськогосподарської продукції .

5. Облік довгострокових біологічних активів, додаткових біологічних активів, сільськогосподарської продукції.

6. Визначення доходів (витрат) від первісного визнання довгострокових біологічних активів та їх переоцінка на дату балансу.

Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва

1. Первинна документація з обліку витрат і виходу продукції рослинництва.

2. Облік поточних біологічних активів рослинництва.

3. Склад витрат у рослинництві.

4. Визначення доходів (витрат) від первісного визнання поточних біологічних активів рослинництва. Визначення доходів (витрат) від збільшення (зменшення) їх вартості на дату балансу.

5. Визначення доходів (витрат) від первісного визнання сільськогосподарської продукції. Переоцінка сільськогосподарської продукції на дату балансу.

Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва

1. Первинна документація з обліку витрат і виходу продукції тваринництва.

2. Облік поточних біологічних активів тваринництва.

3. Склад витрат в тваринництві.

4. Визначення доходів (витрат) від первісного визнання поточних біологічних активів тваринництва. Визначення доходів (витрат) від збільшення (зменшення) їх вартості на дату балансу.

Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах

1. Види допоміжних виробництв на сільськогосподарських підприємствах, облік витрат в них.

2. Особливості інвентаризації у сільському господарстві.

3. Порядок закриття рахунків обліку у господарствах.
4. Організація обліку в фермерських господарствах.
5. Фінансова і статистична звітність сільськогосподарських підприємств.
6. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів

1. Характеристика видів перевезень.
2. Документи водія та автоперевізника, необхідні для здійснення різних видів перевезень.
3. Документи, необхідні для отримання ліцензії для здійснення перевезень.
4. Особливості відображення в обліку операцій з придбання транспортних засобів за кошти, безоплатного одержання, обміну подібними та неподібними активами, внеску до статутного капіталу.
5. Особливості відображення в обліку робіт з ремонтів та технічного обслуговування транспортних засобів.
6. Оренда транспортних засобів: оформлення та відображення в обліку.
7. Відображення в обліку операцій з реалізації, ліквідації, внеску до статутного капіталу іншого підприємства транспортних засобів.

Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах

1. Первинна документація з оприбуткування та витрачання ПММ.
2. Розрахунок витрат паливно-мастильних матеріалів та терміну використання шин та акумуляторів.
3. Особливості відображення в обліку списання ПММ.
4. Відображення в обліку придбання, відновлення, списання та утилізації шин та акумуляторів.

Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах

1. Первинна документація з обліку надання послуг та списання витрат в автотранспортних підприємствах.
2. Особливості обліку реалізації послуг з вантажних та пасажирських перевезень.
3. Облік надання транспортно-експедиторських послуг.
4. Відображення в обліку отримання дотацій на перевезення пільгових категорій пасажирів.
5. Особливості нарахування та сплати збору за першу реєстрацію транспортного засобу.

Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах

1. Необхідні документи для отримання ліцензії для здійснення будівництва.
2. Характеристика способів виконання будівельно-монтажних робіт.
3. Основні умови договору підряду на капітальне будівництво.

Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника

1. Особливості обліку одержання запасів у підрядника.
2. Особливості проведення інвентаризації запасів на будівельних підприємствах.
3. Первинна документація щодо формування собівартості будівельно-монтажних робіт.
4. Особливості обліку витрат у генерального підрядника та субпідрядників.
5. Методики визнання доходу підрядної організації та особливості їх відображення в обліку.
6. Відображення в обліку довгострокових контрактів у будівництві.

7. Особливості складання звітності будівельних підприємств.
8. Ведення обліку капітального будівництва у забудовника.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі консультацій, перевірки виконання завдань для самостійного вирішення, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт.

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, лекції-дискусії, робота в малих групах, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, банки візуального супроводу (табл. 8.1 і 8.2).

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності	Лекція проблемного характеру з питання "Сертифікація товарів", "Державне регулювання цін", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	Лекція-дискусія з питання "Документальне оформлення надходження товарів в оптовій торгівлі", банки візуального супроводу
Тема 3. Облік на підприємствах роздрібно́ї торгівлі	Лекція-дискусія з питання "Документальне оформлення надходження товарів у роздрібно́ї торгівлі", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Лекція проблемного характеру з питання "Облік за договорами доручення. Облік бартерних операцій", міні-лекція з питань "Облік витрат діяльності", "Порядок проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку", лекція-дискусія з питання "Облік в комісійній торгівлі", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах	Лекція проблемного характеру з питання "Облік придбання (виращування) довгострокових біологічних активів", міні-лекція з питання "Особливості сільськогосподарського виробництва, що зумовлюють ведення обліку", банки візуального супроводу
Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва	Лекція проблемного характеру з питання "Облік витрат та незавершеного виробництва в рослинництві", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Лекція проблемного характеру з питання " Облік витрат та незавершеного виробництва в тваринництві", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах	Міні-лекція з питання "Особливості інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах", Лекція проблемного характеру з питання "Порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах", банки візуального супроводу
Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	Лекція-дискусія з питання "Облік наявності та руху транспортних засобів", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах	Міні-лекція з питання "Способи отримання паливно-мастильних матеріалів та їх оформлення в обліку", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	Міні-лекція з питання "Особливості оподаткування та складання звітності на автотранспортних підприємствах", банки візуального супроводу
Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах	Лекція-дискусія з питання " Укладання договорів в будівництві", банки візуального супроводу
Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	Міні-лекція з питання " Облік будівельних матеріалів", лекція проблемного характеру "Визнання доходів і витрат за будівельними контрактами", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається.

Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Методики активізації процесу навчання
Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності	Робота в малих групах, презентації
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	Робота в малих групах, презентації, мозкові атаки
Тема 3. Облік на підприємствах роздрібно торгівлі	Робота в малих групах, презентації, мозкові атаки
Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Робота в малих групах, презентації, кейс-метод
Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах	Робота в малих групах, презентації
Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва	Робота в малих групах, презентації
Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Робота в малих групах, презентації
Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	Робота в малих групах, презентації
Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах	Робота в малих групах, презентації
Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	Робота в малих групах, презентації, кейс-метод
Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	Робота в малих групах, презентації, кейс-метод

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логіч-

них побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Лекції-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань та презентації матеріалу;

захист завдань для самостійного вирішення;

перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжна перевірка знань та навичок студентів з ініціативи викладача.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні завдань для самостійного розв'язання увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Колоквіум проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;
логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності		Навчальний	Години		Форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
							Форми контролю	Макс. бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовний модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах								
		1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань: основні поняття торговельної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на підприємствах торгівлі	Засвоєння загальних принципів торговельної діяльності		СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (Порядок здійснення торговельної діяльності, Порядок ліцензування), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
	Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах оптової торгівлі	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку операцій на підприємствах оптової торгівлі	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
						Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4
	Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах роздрібною торгівлі	3	СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
				2	Лекція	Тема 3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі	Робота на лекції	0,5
					2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку операцій на підприємствах роздрібною торгівлі	Активна участь у виконанні практичних завдань
						Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4
	Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах роздрібною торгівлі	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку операцій на підприємствах роздрібною торгівлі	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
	Відображення в обліку особливостей інших товарних операцій	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Робота на лекції	0,5
2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань: облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
						Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4
4			Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за темою	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	0,5		
		6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Робота на лекції	0,5
2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань: облік витрат діяльності у торгівлі. Облік інших товарних операцій	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
5			Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквіуму	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1		
		7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Робота на лекції	0,5
2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань: облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
					Колоквіум	Колоквіум	14	
5			Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до колоквіуму				

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на підприємствах сільського господарства	Засвоєння загальних принципів ведення обліку на сільсько-господарських підприємствах	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з особливостей обліку на сільськогосподарських підприємствах	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за темою, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
	Відображення в обліку витрат в рослинництві та оприбуткування поточних біологічних активів та сільськогосподарської продукції рослинництва та тваринництва	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва; з обліку витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	4	Підготовка до занять	Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4
	Відображення в обліку витрат допоміжного виробництва, доходів рослинництва та тваринництва, інвентаризації та закриття рахунків на сільськогосподарських підприємствах	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку інших операцій на сільськогосподарських підприємствах	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за темою	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на автотранспортних підприємствах	Знати особливості діяльності автотранспортних підприємств, вміти здійснювати облік основних засобів у АТП	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з особливостей обліку рухомого складу транспортних засобів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 7, 14), підготовка есе за проблематикою з теми	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1	
	Відображення в обліку руху та стану транспортних засобів на підприємстві	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку рухомого складу транспортних засобів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 7, 14), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1	
	Відображення в обліку руху та стану паливно-мастильних матеріалів, шин та акумуляторних батарей на автотранспортних підприємствах	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку запасів в автотранспортних підприємствах	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
			СРС	5	Підготовка до занять	Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4	
							Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Знання особливостей надання транспортно-експедиторських послуг, надання послуг з вантажних та пасажирських перевезень, їх документування та відображення в обліку	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку реалізації послуг в автотранспортних підприємствах	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази (Методичних рекомендацій з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті), підготовка есе за проблематикою з теми	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
Розробка ефективних рішень відображення в обліку операцій на будівництві	Знання особливостей діяльності будівельних підприємств та побудови системи обліку	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку у підрядника	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 18), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1
							Перевірка есе	16
	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	Робота на лекції	0,5	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку у підрядника	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
						Поточна контрольна робота	Контрольна робота	4

Закінчення табл. 10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Відображення в обліку особливостей формування собівартості будівельно-монтажних робіт, визначення доходів та витрат за будівельними контрактами, складання первинних документів та регістрів обліку	17	СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази (Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт), підготовка до колоквиуму	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю	1	
			Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника	Робота на лекції	0,5
		2		Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку у забудовника	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
					Колоквиум	Колоквиум	14	
		СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт)			
Всього годин				144	Загальна максимальна кількість балів з дисципліни		100	
	з них							
	аудиторні			68				
	самостійна робота			76				

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота												Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		T13
2	2	3	6	2	1	1	2	4	2	2	0,25		4,75
Поточні контрольні роботи													
4	4	4		4				4		4			
Колоквиум				Колоквиум									
14				14									
Есе													
16													

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекції	Практичні заняття	Завдання за темами	Поточні контрольні роботи	Колоквіум	Есе	Сума балів
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	0,5	0,5	1				2
	Тема 2	2 тиждень	0,5	0,5	1	4			6
	Тема 3	3 тиждень	0,5	0,5	1	4			6
	Тема 4	4 тиждень	0,5	0,5	1				2
		5 тиждень	0,5	0,5	1	4			6
		6 тиждень	0,5	0,5	1				2
		7 тиждень	0,5	0,5			14		15
ЗМ 2	Тема 5	8 тиждень	0,5	0,5	1				2
	Тема 6	9 тиждень	0,5	0,5	1	4			6
	Тема 7								
	Тема 8	10 тиждень	0,5	0,5	1				2
	Тема 9	11 тиждень	0,5	0,5	1				2
		12 тиждень	0,5	0,5	1				2
	Тема 10	13 тиждень	0,5	0,5	1	4			6
	Тема 11	14 тиждень	0,5	0,5	1				2
	Тема 12	15 тиждень	0,5	0,5	1			16	18
	Тема 13								
Тема 13	16 тиждень	0,5	0,5	1	4			6	
	17 тиждень	0,5	0,5			14		15	
Всього			8,5	8,5	15	24	28	16	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 12.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 10.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Облік у галузях виробництва і послуг : навч. посібн. / Ю. Д. Малярєвський, М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 616 с.

2. Облік у галузях виробництва та послуг : навч. посібн. / Ю. Д. Малярєвський, М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 400 с.

11.2. Додаткова

3. Басова І. Все о РРО / І. Басова. – Х. : Фактор, 2011. – 352 с.

4. Бухгалтерський облік в торгівлі / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця та доц. Н. М. Малюги. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 576 с.

5. Бухгалтерський облік у сільському господарстві в первинних документах і проводках / за ред. М. Ф. Огійчука та В. М. Пархоменка. – Х. : Фактор, 2008. – 480 с.

6. Бухгалтерський облік у сільському господарстві : навч. посібн. / за ред. Ф. Ф. Бутинця та М. М. Коцупатого. – Житомир : ПП "Рута", 2003. – 511 с.

7. Все об учете и организации строительной деятельности / И. Басова, Ю. Егорова, И. Чалый и др. – 7-е изд., перераб. и доп. – Х. : Фактор, 2011. – 656 с.

8. Грабова Н. Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях : учебн. пособ. для вузов / Н. Н. Грабова, В. Н. Добровский ; под ред. Н.В. Кужельного. – К. : А.С.К., 2004. – 623 с.

9. Облік сільськогосподарської діяльності: навч. посібн. / за ред. В. М. Жука. – К. : Видавництво ТОВ "Юр-Агро-Веста", 2007. – 368 с.

10. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. ; / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 5-те вид., перероб. і допов.– К. : Алерта, 2009. – 1056 с.

11.3. Інформаційні ресурси

11. Біологічні активи: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.05 № 790 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

12. Будівельні контракти: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.01 № 205 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

13. Витрати: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

14. Господарський кодекс України від 16.01.03 № 436-IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

15. Дохід: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99

№ 290 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

16. Запаси: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

17. Земельний кодекс України від 25.10.01 № 2768-III зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

18. Зменшення корисності активів: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.04 № 817 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

19. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та документів і розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України в редакції Закону України від 11.08.94 № 202/412 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

21. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/p_stat_kl/kved.htm.

22. Кодекс про адміністративні правопорушення від 07.12.84 № 8073-X зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

23. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.06 № 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

24. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від

10.01.07 № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

25. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків і незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств, додаток до листа Міністерства аграрної політики України від 04.03.03 № 37-27-12/14023 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

26. Методичні рекомендації з обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.09.03 № 561 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

27. Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 02.07.01 № 189 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

28. Методичні рекомендації з формування складу витрат і порядку їх планування в торговельній діяльності, затверджені наказом Міністерства економіки України від 02.03.10 № 226 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

29. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт, затверджені наказом Міністерства регіонального будівництва від 31.12.10 № 573 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.balance.ua/download/blanks/03.03_22.html.

30. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 05.02.01 № 65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.licasoft.com.ua/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=132461&menu=86495>.

31. Методичні рекомендації про планування, облік і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом

Міністерства аграрної політики України від 18.05.01 № 132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

32. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 04.09.09 № 390 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

33. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 21.12.07 № 929 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

34. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 21.02.08 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

35. Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.03 № 617 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

36. Оренда: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

37. Основні засоби: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

38. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

39. Податковий Кодекс України від 02.12.10 № 2755-VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

40. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.06 № 833 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

41. Про автомобільний транспорт: Закон України редакції від 23.02.06 р. № 3492-IV [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

42. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.99 № 687 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

43. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 № 996-XIV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

44. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 № 1775-III зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

45. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.04 № 1961-IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

46. Про транспортно-експедиторську діяльність : Закон України від 01.07.04 № 1955-IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

47. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.03 № 973-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

48. Цивільний Кодекс України від 16.01.03 № 435-IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

11.4. Методичне забезпечення

49. Горяєва М. С. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Облік за видами економічної діяльності" для студентів напряму підготовки "Облік і аудит" денної форми навчання [Електронний ресурс] / М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=437>.

50. Горяєва М. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Облік за видами економічної діяльності" для студентів напряму підготовки "Облік і аудит" усіх форм навчання [Електронний ресурс] / М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=437>.

51. Горяєва М. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з обліку операцій у сільськогосподарському виробництві з навчальної дисципліни "Облік за видами економічної діяльності" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм навчання [Електронний ресурс] / М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=437>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Облік за видами економічної діяльності" за Національною рамкою кваліфікацій України

67

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності					
Засвоєння загальних принципів торговельної діяльності	Основні поняття торговельної діяльності. Поняття ліцензії. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Поняття та види патентів, їх характеристика. Поняття сертифікації та її види. Види цін на товари в залежності від стадій товарного обігу	Знання основних понять торговельної діяльності, ліцензування, патентування, сертифікації	Обліковувати ліцензії на здійснення видів торговельної діяльності, обліковувати патенти	Презентувати результати опрацювання нормативно-законодавчих актів щодо здійснення торговельної діяльності	Відповідальність за порушення нормативно-законодавчих актів щодо ведення торговельної діяльності

Продовження табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі					
Визначення технології обліку операцій на підприємствах оптової торгівлі	Документальне оформлення надходження та реалізації товарів. Аналітичний та синтетичний облік товарів в оптовій торгівлі	Знання складу первісної вартості товарів, технології обліку відображення товарів та ТЗВ на підприємствах оптової торгівлі	Обліковувати товари та ТЗВ на підприємствах оптової торгівлі	Презентувати результати відображення в обліку товарів та ТЗВ на підприємствах оптової торгівлі	Відповідальність за правильність ведення обліку на підприємствах оптової торгівлі
Тема 3. Облік на підприємствах роздрібно́ї торгівлі					
Визначення технології обліку операцій на підприємствах роздрібно́ї торгівлі	Документальне оформлення надходження та реалізації товарів. Аналітичний та синтетичний облік товарів в оптовій торгівлі. Склад, формування та списання торгової націнки	Знання формування вартості товарів в роздрібних підприємствах. Знання технології обліку відображення товарів, ТЗВ та торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі. Застосування РРО	Обліковувати товари, торгіву націнку та ТЗВ на підприємствах роздрібно́ї торгівлі	Презентувати результати відображення в обліку товарів, ТЗВ та торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі	Відповідальність за правильність ведення обліку на підприємствах роздрібно́ї торгівлі

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій					
Визначення особливостей обліку витрат діяльності, повернення товарів, надання знижок, реалізації товарів у кредит та розстрочку, в комісійній торгівлі, за договорами доручення, обліку тари, товарних витрат і нестач та проведення інвентаризації на підприємствах торгівлі	Склад витрат діяльності. Коригування торгової націнки та ТЗВ при поверненні товарів. Види торгових знижок, порядок розрахунку торгової націнки та ТЗВ при наданні знижок на товари. Поняття товарного кредиту та торгівлі у розстрочку. Поняття договору комісії. Поняття договору доручення, його сторони. Класифікація тари. Розрахунок природного убутку товарів та визначення собівартості відсутніх товарів у торгівлі. Об'єкти та періодичність проведення інвентаризації в торгівлі	Знання складу витрат діяльності торговельного підприємства, порядку розрахунку торгової націнки та ТЗВ при поверненні товарів у роздрібній торгівлі, видів торгових знижок та порядку розрахунку торгової націнки та ТЗВ при наданні знижок на товари у роздрібній торгівлі; поняття товарного кредиту та відсотків за відстрочку платежу; поняття торгівлі у розстрочку; договору комісії; договору доручення, його сторін: повірника та довірителя; розрахунку природного убутку товарів та визначення собівартості відсутніх товарів у роздрібній торгівлі; об'єктів та періодичності проведення інвентаризації в торгівлі	Відображати в обліку витрати діяльності торговельного підприємства, операції з повернення товарів як постачальнику, так і від кінцевого споживача та коригувати розрахунок торгової націнки та ТЗВ у роздрібній торгівлі. Відображати в обліку операції з надання знижок на торгівле них підприємствах. Обліковувати операції з реалізацією товарів у кредит та з розстрочкою платежу. Відображати в обліку операції за договорами комісії, за договорами доручення. Обліковувати тару на підприємствах торгівлі. Розраховувати природний убуток товарів та визначати собівартість відсутніх товарів у торгівлі. Відображати в обліку результати проведення інвентаризації	Презентувати результати відображення в обліку витрат діяльності та інших товарних операцій	Відповідальність за правильність ведення обліку витрат діяльності та інших товарних операцій

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах					
Визначення особливостей обліку на сільськогосподарських підприємствах	Класифікацію об'єктів обліку виробничих витрат у сільськогосподарському виробництві. Об'єкти калькулювання продукції та калькуляційні одиниці сільськогосподарських підприємств. Поняття біологічних активів, додаткових біологічних активів, їх класифікацію	Знати особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах, класифікацію біологічних активів, приклади біологічних активів, додаткових біологічних активів, сільськогосподарської продукції та продуктів переробки у тваринництві та рослинництві	Відобразити в обліку операції, пов'язані з біологічними активами та виробництвом сільськогосподарської продукції	Презентувати результати відображення в обліку операцій, пов'язаних з біологічними активами та виробництвом сільськогосподарської продукції	Відповідальність за правильність ведення обліку операцій, пов'язаних з біологічними активами та виробництвом сільськогосподарської продукції
Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва					
Визначення технології обліку витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництві	Первинна документація з обліку виробничих витрат і виходу продукції рослинництва. Аналітичний і синтетичний облік в рослинництві	Знати первинну документацію з обліку виробничих витрат, НЗП і виходу продукції рослинництва. Знати об'єкти калькулювання собівартості та послідовність визначення собівартості продукції рослинництва	Обліковувати операції, пов'язані з витратами і виходом продукції у рослинництві. Вміти обчислювати собівартість окремих видів сільськогосподарської продукції рослинництва	Презентувати результати відображення в обліку операцій, пов'язаних з витратами і виходом продукції у рослинництві та калькулювання собівартості продукції рослинництва	Відповідальність за правильність ведення обліку операцій, пов'язаних з витратами і виходом продукції у рослинництві та калькулювання собівартості продукції рослинництва

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва					
Визначення особливостей обліку витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Первинна документація з обліку виробничих витрат і виходу продукції тваринництва. Аналітичний і синтетичний облік в тваринництві	Знати первинну документацію з обліку виробничих витрат, НЗП і виходу продукції тваринництва. Знати об'єкти калькулювання собівартості та послідовність визначення собівартості продукції тваринництва	Обліковувати операції, пов'язані з витратами і виходом продукції у тваринництві. Вміти обчислювати собівартість окремих видів сільськогосподарської продукції тваринництва	Презентувати результати відображення в обліку операцій, пов'язаних з витратами і виходом продукції у тваринництві та калькулювання собівартості продукції тваринництва	Відповідальність за правильність ведення обліку операцій, пов'язаних з витратами і виходом продукції у тваринництві та калькулювання собівартості продукції тваринництва
Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах					
Визначення технології обліку допоміжних виробництв та проведення інвентаризації на сільськогосподарських підприємств. Формування складу фінансової та статистичної звітності, оподаткування сільськогосподарських підприємств	Склад витрат допоміжного виробництва за видами виробництв. Порядок проведення та документація інвентаризації. Порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах. Склад фінансової і статистичної звітності сільськогосподарських підприємств. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств	Знати склад витрат допоміжного виробництва за видами виробництв. Знати порядок проведення та документацію інвентаризації сільськогосподарських підприємств. Знати порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах. Знати склад фінансової і статистичної звітності сільськогосподарських підприємств, особливості їх оподаткування	Вміти обліковувати витрати допоміжних виробництв на сільськогосподарських підприємствах. Відображати в обліку результати проведення інвентаризації. Складати фінансову та статистичну звітність підприємств сільськогосподарського виробництва	Презентувати результати відображення в обліку інших операцій на сільськогосподарських підприємствах, а також їх оподаткування та складання звітності	Відповідальність за правильність ведення обліку інших операцій на сільськогосподарських підприємствах, а також їх оподаткування та складання звітності

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів					
Засвоєння загальних принципів здійснення автоперевезень. Формування технології обліку автомобілів в автотранспортному підприємстві	Загальні принципи діяльності автотранспортних підприємств. Документи, необхідні автоперевізнику та водію для здійснення перевезень. Ліцензування автоперевезень. Аналітичний і синтетичний облік автотранспортних засобів	Знати загальні принципи діяльності автотранспортних підприємств, документи, необхідні для реєстрації транспортного засобу в органах ДАІ, а також документи, необхідні автоперевізнику та водію для здійснення перевезень	Відображати в обліку ліцензування авто перевізника, придбання автомобіля. Відображати в обліку безоплатне одержання автомобіля, за бартером (обмін подібними та неподібними активами), внесок до статутного капіталу підприємства, придбання автомобіля на умовах товарного кредиту, придбання автомобіля на запчастини; технічне обслуговування та ремонт автомобілів; операційну та фінансову оренди автомобіля; вибуття основних засобів (ліквідація, реалізація, внесок до статутного капіталу іншого підприємства)	Презентувати результати відображення в обліку операцій з рухомим складом на автотранспортному підприємстві	Відповідальність за правильність ведення ліцензування автоперевезень та обліку автомобілів в автотранспортному підприємстві
Тема 10. Облік запасів в автотранспортних підприємствах					
Визначення технології обліку паливно-мастильних матеріалів, шин та акумуляторних батарей.	Аналітичний та синтетичний облік паливно-мастильних матеріалів, шин та акумуляторних батарей	Знати документальне оформлення та особливості відображення в обліку придбання ПММ, шин та акумуляторних батарей. Особливості відображення в обліку застосування паливних карток	Облік придбання та списання ПММ. Відображати в обліку придбання, зберігання, списання шин та акумуляторних батарей	Презентувати результати відображення в обліку операцій з рухом ПММ, шин та акумуляторних батарей на автотранспортному підприємстві	Відповідальність за правильність відображення в обліку паливно-мастильних матеріалів, шин та акумуляторних батарей на автотранспортному підприємстві

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах					
Формування доходів та витрат автотранспортного підприємства. Визначення особливостей оподаткування, складання звітності	Особливості здійснення автоперевезень вантажів. Особливості здійснення пасажирських автоперевезень. Особливості формування та склад собівартості перевезень (робіт, послуг) на автотранспорті	Знати документальне оформлення здійснення автоперевезень вантажу та пасажирських перевезень. Знати методи обліку витрат на автотранспортних підприємствах. Знати особливості оподаткування АТП	Вміти формувати доходи та витрати автотранспортного підприємства з вантажних та пасажирських перевезень, відобразити їх в обліку; складати звітність автотранспортного підприємства	Презентувати результати формування доходів та витрат автотранспортного підприємства	Відповідальність за правильність формування доходів та витрат та їх відображення в обліку на автотранспортному підприємстві
Тема 12. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах					
Засвоєння загальних принципів здійснення діяльності будівельних підприємств	Особливості будівельного виробництва, що зумовлюють ведення обліку. Способи виконання будівельно-монтажних робіт та укладання договорів в будівництві	Знати особливості підрядного, господарського та змішаного способів будівництва; права та обов'язки замовника, підрядника та субпідрядника, взаємовідносини між ними. основні умови та особливості складання договору підряду; необхідність ліцензування будівельної діяльності	Вміти визначити оптимальність визначення способу будівництва та складати договір підряду. Відобразити в обліку придбання ліцензії на здійснення будівельної діяльності	Презентувати результати складання договору підряду	Відповідальність за правильність складання договору підряду та відображення в обліку ліцензії на здійснення будівельної діяльності

1	2	3	4	5	6
Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника					
Визначення технології обліку будівельних матеріалів, формування собівартості будівельно-монтажних робіт, доходів та витрат за будівельним контрактом, складання звітності у підрядника. Визначення особливостей обліку у забудовника	Аналітичний та синтетичний облік матеріалів на будівельному підприємстві. Склад витрат при формуванні собівартості будівельно-монтажних робіт, їх документальне оформлення. Складові доходу від будівельного контракту, їх характеристика	Знати особливості обліку будівельних матеріалів. Знати особливості методів визначення ступеню завершеності робіт на дату балансу. Знати склад витрат при формуванні собівартості будівельно-монтажних робіт та методи обліку витрат у будівництві. Особливості обліку незавершеного виробництва у будівництві. Облік витрат та надання взаємних послуг у генпідрядника та субпідрядника	Вміти обліковувати незавершене виробництво у будівництві; витрати та надання взаємних послуг у генпідрядника та субпідрядника. Формувати дохід від будівельного контракту та відобразити в обліку результати взаєморозрахунків за контрактом. Складати звітність будівельного підприємства	Презентувати результати формування доходів та витрат за будівельним контрактом та відображення в обліку операцій у підрядника та забудовника, а також складання звітності будівельного підприємства	Відповідальність за правильність формування доходів та витрат за будівельним контрактом та відображення в обліку операцій у підрядника та забудовника

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	9
4. Структура навчальної дисципліни.....	18
5. Теми практичних занять.....	20
5.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	24
6. Самостійна робота.....	29
6.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни.....	34
6.2. Контрольні запитання для самодіагностики.....	39
7. Індивідуально-консультативна робота.....	44
8. Методи навчання.....	44
9. Методи контролю.....	49
10. Розподіл балів, які отримують студенти.....	51
11. Рекомендована література.....	59
11.1. Основна.....	59
11.2. Додаткова.....	59
11.3. Інформаційні ресурси.....	60
11.4. Методичне забезпечення.....	64
Додатки.....	65

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ОБЛІК ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ"**

**для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
денної форми навчання**

Укладачі: **Малярєвський Юрій Дмитрович**
Горяєва Марина Сергіївна
Пасенко Наталія Сергіївна

Відповідальний за випуск **Пилипенко А. А.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 4 ЕВ. Обсяг 74 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.

